

***Wydział Promocji Handlu i Inwestycji
Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej
w Pradze***

***Biuletyn Informacyjny
styczeń 2017***

SPIS TREŚCI:

I.	PRODUKCJA PRZEMYSŁOWA	2
II.	BUDOWNICTWO	2
III.	BEZROBOCIE	3
IV.	CENY TOWARÓW I USŁUG	4
V.	HANDEL ZAGRANICZNY	4
VI.	POLSKO-CZESKA WYMIANA HANDLOWA	6
VII.	CZESKI IMPORT ŻYWNOŚCI Z POLSKI	8
VIII.	ZMIANY W CZESKICH REGULACJACH BIZNESOWYCH	9
IX.	WZROST PŁAC W REPUBLICIE CZESKIEJ	11
X.	RAPORT NT. CZESKICH START-UPÓW	12
XI.	NAJWIĘKSZE TRANSAKCJE FINANSOWE W CZECHACH W 2016 R.	13
XII.	PROGNOZY EKONOMICZNE DLA REPUBLIKI CZESKIEJ NA 2017 R.	14
XIII.	PROGNOZY DLA CZESKIEGO SEKTORA MOTORYZACYJNEGO	15
XIV.	BENEFICJENCI DOTACJI ROLNO-SPOŻYWCZYCH W CZECHACH	16
XV.	ROŚNIE LICZBA NIERZETELNYCH PŁATNIKÓW VAT W CZECHACH	18

I. Produkcja przemysłowa

Produkcja przemysłowa w Republice Czeskiej w listopadzie 2016 r., w stosunku międzyrocznym, wzrosła realnie o 7,0%, a w stosunku do miesiąca poprzedniego była wyższa o 1,7%.

Największy międzyroczny wzrost odnotowano w produkcji pojazdów silnikowych, przyczep i naczep (o 15,4%), w produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (9,7%) oraz w produkcji i dystrybucji energii elektrycznej, gazu, ciepła i powietrza klimatyzowanego (o 5,4%). **Największy międzyroczny spadek odnotowano w produkcji pozostałych środków transportu i sprzętu transportowego (o 18,9%),** w produkcji podstawowych artykułów farmaceutycznych (o 8,5%) oraz w górnictwie (o 6,7%).

Przychody z działalności przemysłowej w listopadzie 2016 r. w cenach bieżących, w stosunku międzyrocznym, były wyższe o 7,8%, a przychody z eksportu bezpośredniego przedsiębiorstw przemysłowych o 8,6%. **Wartość nowych zamówień** w przemyśle międzyrocznie była wyższa o 10,7% (przy czym wartość zamówień zagranicznych wzrosła o 12,7%, a wartość zamówień krajowych o 7,0%).

Średnia liczba zatrudnionych w przemyśle czeskim, w przedsiębiorstwach zatrudniających co najmniej 50 pracowników (bez pracowników agencyjnych), była w listopadzie 2016 r. międzyrocznie **wyższa o 2,1%**. Średnie wynagrodzenie miesięczne brutto w przedsiębiorstwach przemysłowych wzrosło nominalnie o 5,7% i wyniosło 33 969 CZK (tj. ok. 1 257 EUR).

Przemysł (wskaźniki międzyroczne – dane wstępne)

Wyszczególnienie	Dynamika w cenach stałych (analogiczny okres roku poprzedniego = 100)			
	wrzesień 2016	październik 2016	listopad 2016	styczeń- listopad 2016
Przemysł Republiki Czeskiej (B+C+D)	102,7	98,3	107,0	102,9
B) Wydobycie i eksploatacja	89,8	88,4	93,3	92,8
C) Przemysł przetwórczy	103,6	98,4	107,9	103,8
D) Produkcja i dystrybucja energii elektrycznej, gazu i ciepła	99,5	101,2	105,4	99,5

II. Budownictwo

Produkcja budowlana na rynku czeskim w listopadzie 2016 roku, w stosunku międzyrocznym, spadła realnie o 2,3%, a w stosunku do miesiąca poprzedniego wzrosła o 2,9%. Wartość produkcji w budownictwie ogólnym wzrosła o 8,0%, zaś w budownictwie inżynierskim spadła o 17,7%.

Średnia liczba zatrudnionych w budownictwie czeskim, w przedsiębiorstwach zatrudniających co najmniej 50 pracowników (bez pracowników agencyjnych), w listopadzie 2016 r., w stosunku międzyrocznym, była **niższa o 3,3%**. Średnie miesięczne wynagrodzenie brutto w tej branży wzrosło o 4,5% i wyniosło 38 574 CZK (tj. ok. 1 427 EUR). **Liczba wydanych zezwoleń budowlanych** w listopadzie 2016 r., w stosunku międzyrocznym, wzrosła o 5,7% (do 7 342), a orientacyjna wartość robót objętych tymi zezwoleniami wzrosła o 18,3% (do 23,0 mld CZK, tj. ok. 851 mln EUR).

Produkcja budowlana (wskaźniki międzyroczne - dane wstępne)

Wyszczególnienie	Dynamika w cenach stałych (analogiczny okres roku poprzedniego = 100)			
	wrzesień 2016	październik 2016	listopad 2016	styczeń- listopad 2016
Produkcja budowlana ogółem	92,3	91,5	97,7	91,5
w tym: w budownictwie ogólnym	99,0	98,5	108,0	95,8
w tym: w budownictwie inżynierskim	81,1	79,9	82,3	83,2
Rozpoczęte realizacje mieszkań	121,2	95,7	133,8	101,5
w tym: w budownictwie jednorodzinnym	107,5	114,5	118,1	114,7
w tym: w budownictwie wielorodzinnym	142,0	64,4	198,4	80,6
Zakończone realizacje mieszkań	103,5	175,4	109,3	109,6
w tym: w budownictwie jednorodzinnym	115,9	109,9	97,4	105,3
w tym: w budownictwie wielorodzinnym	87,8	459,3	116,9	121,5

III. Bezrobocie

Na koniec grudnia 2016 roku w Republice Czeskiej bez pracy było 381,4 tys. osób, tj. o 18,6 tys. więcej niż na koniec miesiąca poprzedniego oraz o 71,7 tys. mniej niż na koniec grudnia 2015 r. **Stopa bezrobocia na 31.12.2016 r. wyniosła 5,2%** (wśród mężczyzn wzrosła ona do poziomu 5,1%, zaś wśród kobiet do 5,3%).

Największe bezrobocie odnotowano w powiatach: Karwina (10,3%), Most (10,1%), Bruntal (9,5%), Ostrawa-miasto (8,9%), Usti nad Łabą (8,6%), Jeseník i Znojmo (po 8,5%), Chomutov (8,2%) oraz Hodonin (8,0%). **Najniższe** było w powiatach Rychnov nad Kneznou i Praga-wschód (po 1,8%), Mlada Boleslav (2,7%), Praga-zachód i Benesov (po 2,8%) oraz Jicin i Pilzno-miasto (po 3,0%). Spośród 77 powiatów Republiki Czeskiej, w 36 z nich stopa bezrobocia była wyższa lub taka sama jak średnia dla całego kraju.

W ewidencji czeskich urzędów pracy, wg stanu na 31 grudnia 2016 r., było **132 496 wolnych miejsc pracy** (tj. o 2,8 tys. mniej niż w miesiącu poprzednim oraz o 29,9 tys. więcej niż w grudniu 2015 r.). **Na jedno wolne miejsce przypadało średnio 2,9 bezrobotnych**, z tego najwięcej w powiatach: Karwina (15,9), Jeseník (11,2), Usti nad Łabą (10,8), Hodonin (10,4), Sokolov (9,9), Znojmo (9,8), Chomutov (8,3), oraz Bruntal (7,8). Zasiłek dla bezrobotnych w grudniu 2016 r. wypłacono 102,9 tys. osobom ubiegającym się o zatrudnienie, tj. 27,0% ogółu bezrobotnych (w listopadzie 2016 r. – 24,3%, w grudniu 2015 r. – 23,9%).

IV. Ceny towarów i usług

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych na rynku czeskim w grudniu 2016 roku wzrosły międzyrocznie o 2,0%, zaś w stosunku do miesiąca poprzedniego o 0,3%.

Znaczący wpływ na międzyroczny **wzrost cen** w grudniu miały ceny w dziale „napoje alkoholowe i tytoń”, gdzie ceny wyrobów tytoniowych wzrosły o 6,5%, zaś napojów alkoholowych o 3,1%. Wyższe były także ceny żywności i napojów bezalkoholowych (o 3,3%), co było rezultatem wzrostu cen szeregu artykułów spożywczych, w szczególności warzyw (o 41,5%), masła (o 20,7%), jaj (o 13,7%) i pieczywa (o 10,4%). W dziale „czynsze, woda, energia, paliwa” (ogólny wzrost 0,7%) wyższe były ceny czynszów (o 1,5%), opłaty za kanalizację (o 5,3%), wodę (o 1,6%), energię elektryczną (o 1,2%) oraz ogrzewanie (o 1,1%). W dziale „wyżywienie i zakwaterowanie” ceny usług żywieniowych wzrosły o 4,8%, a usług hotelarskich o 1,5%. Wyższe były również ceny odzieży i obuwia (o 1,0%). W dziale „pozostałe towary i usługi” ogólny wzrost o 1,7% był w dużej mierze spowodowany wyższymi cenami usług finansowych (o 1,2%) oraz ubezpieczeń (o 2,5%). Wzrost cen odnotowano także w służbie zdrowia, głównie wskutek wyższych o 2,7% cen leków, a także w dziale „transport” (o 2,5%).

Spadek cen odnotowano w działach „poczta i telekomunikacja” (o 0,9%) i „wyposażenie mieszkań, sprzęt AGD, naprawy” (o 1,2%). Niższe były również ceny gazu ziemnego (o 6,9%).

Ogółem ceny towarów w stosunku międzyrocznym wzrosły o 1,9%, a usług o 2,0%. **Średnia stopa inflacji w 2016 r.** - mierzona wzrostem średnich cen konsumpcyjnych z 12 miesięcy 2016 r. w stosunku do średnich cen z poprzednich 12 miesięcy - wyniosła **0,7%**.

Ceny towarów i usług (wskaźniki, stopa inflacji)

Wyszczególnienie	Analogiczny okres roku poprzedniego = 100			Zmiana (2005=100)	Stopa inflacji*
	10/16	11/16	12/16		
Ogółem w tym:	100,8	101,5	102,0	125,4	100,7
Artykuły spożywcze i napoje bezalkoholowe	98,8	101,6	103,3	132,9	99,1
Napoje alkoholowe i tytoń	104,8	105,7	104,9	168,1	104,4
Odzież i obuwie	101,8	101,2	101,0	91,4	101,8
Czynsze, woda, energia, paliwa	100,5	100,5	100,7	146,0	100,6
Wyposażenie mieszkań, sprzęt AGD, naprawy	100,3	100,1	98,8	93,0	99,8
Służba zdrowia	103,0	102,5	102,9	157,4	102,6
Transport	99,9	101,0	102,5	102,4	98,3
Poczta i telekomunikacja	100,3	99,1	99,1	78,9	99,5
Kultura i rekreacja	100,7	101,0	100,0	100,7	101,4
Edukacja	101,9	101,9	101,9	126,3	101,3
Wyżywienie i zakwaterowanie	101,5	102,2	104,4	137,5	101,5
Pozostałe towary i usługi	101,2	101,7	101,7	122,0	101,0

*relacja średnich wskaźników bazowych (rok 2005=100) za ostatnie 12 miesięcy oraz wcześniejsze 12 miesięcy

V. Handel zagraniczny

W pierwszych jedenastu miesiącach 2016 roku, **obroty handlu zagranicznego Republiki Czeskiej** w stosunku międzyrocznym **wzrosły o 2,2%**. **Eksport** był wyższy o **3,3%** i wyniósł

135,5 mld EUR, a import o 0,9% i wyniósł 117,8 mld EUR. Nadwyżka handlowa Republiki Czeskiej w stosunku międzyrocznym wzrosła o 23,1% i wyniosła 17,7 mld EUR.

Wzrost nadwyżki handlowej odnotowano w grupie maszyn i środków transportu (o 2 638,0 mln EUR), wyrobów przemysłowych rynkowych (o 171,1 mln EUR), różnych wyrobów przemysłowych (o 137,2 mln EUR) oraz napojów i tytoniu (o 30,0 mln EUR); **nadwyżka obniżyła się** w grupie surowców z wyjątkiem paliw (o 40,6 mln EUR), tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (o 22,6 mln EUR) oraz wyrobów pozostałych (o 1,1 mln EUR). **Wzrost deficytu handlowego** odnotowano w grupie chemikaliów i wyrobów pochodnych (o 499,5 mln EUR) oraz żywności i zwierząt żywych (o 45,4 mln EUR); z kolei w grupie paliw mineralnych i smarów odnotowano **spadek deficytu** (o 954,7 mln EUR).

Obroty handlu zagranicznego Republiki Czeskiej w okresie I-XI 2016 r. (w mln)

Waluta	STYCZEŃ-LISTOPAD 2015			STYCZEŃ-LISTOPAD 2016			DYNAMIKA (I-XI 2015=100)	
	Eksport	Import	Saldo	Eksport	Import	Saldo	eksportu	importu
CZK	3 579 526	3 187 392	392 134	3 662 599	3 184 562	478 037	102,3	99,9
EUR	131 131	116 770	14 361	135 482	117 799	17 683	103,3	100,9
USD	145 661	129 715	15 946	150 564	130 904	19 660	103,4	100,9

W pierwszych jedenastu miesiącach 2016 r., **największy międzyroczny wzrost wartości czeskiego eksportu** miał miejsce w grupie **maszyn i środków transportu** (o 3 603,6 mln EUR, tj. o 5,0%), w grupie różnych wyrobów przemysłowych (o 1 797,3 mln EUR, tj. o 11,3%), w grupie wyrobów przemysłowych rynkowych (o 326,6 mln EUR, tj. o 1,6%), w grupie napojów i tytoniu (o 110,9 mln EUR, tj. o 9,9%) oraz w grupie żywności i zwierząt żywych (o 58,9 mln EUR, tj. o 1,2%). **Spadek wartości eksportu odnotowano** w grupie paliw mineralnych i smarów (o 1 363,89 mln EUR, tj. o 34,5%), surowców z wyjątkiem paliw (o 157,5 mln EUR, tj. o 5,4%), chemikaliów i wyrobów pochodnych (o 45,5 mln EUR, tj. o 0,6%) oraz wyrobów pozostałych (o 18,8 mln EUR, tj. o 6,0%).

Największy międzyroczny wzrost wartości importu odnotowano w grupie **różnych wyrobów przemysłowych** (o 1 550,1 mln EUR, tj. o 12,9%), maszyn i środków transportu (o 965,7 mln EUR, tj. o 1,8%), chemikaliów i wyrobów pochodnych (o 454,0 mln EUR, tj. o 3,4%), wyrobów przemysłowych rynkowych (o 155,5 mln EUR, tj. o 0,8%) oraz żywności i zwierząt żywych (o 104,4 mln EUR, tj. o 1,8%); **spadki** wystąpiły w grupie paliw mineralnych i smarów (o 2 318,5 mln EUR, tj. o 29,8%), surowców z wyjątkiem paliw (o 116,9 mln EUR, tj. o 4,5%) oraz wyrobów pozostałych (o 17,6 mln EUR, tj. o 5,8%).¹

Głównymi pozycjami czeskiego eksportu w pierwszych jedenastu miesiącach 2016 r. były samochody osobowe (11,6% eksportu ogółem), części i akcesoria samochodowe (8,4%) oraz urządzenia do automatycznego przetwarzania danych (4,6%); następnie aparaty i urządzenia telefoniczne (2,8%), meble do siedzenia (1,7%), druty i kable izolowane oraz rowery trzykołowe, samochodziki, modele, łamigłówki i inne zabawki (po 1,6%), urządzenia elektryczne do przełączania lub zabezpieczania obwodów elektrycznych (1,5%), a także elektryczny sprzęt oświetleniowy i sygnalizacyjny do pojazdów oraz pompy i podnośniki do

¹ Strukturę towarową czeskiego handlu zagranicznego przedstawia załącznik nr 1.

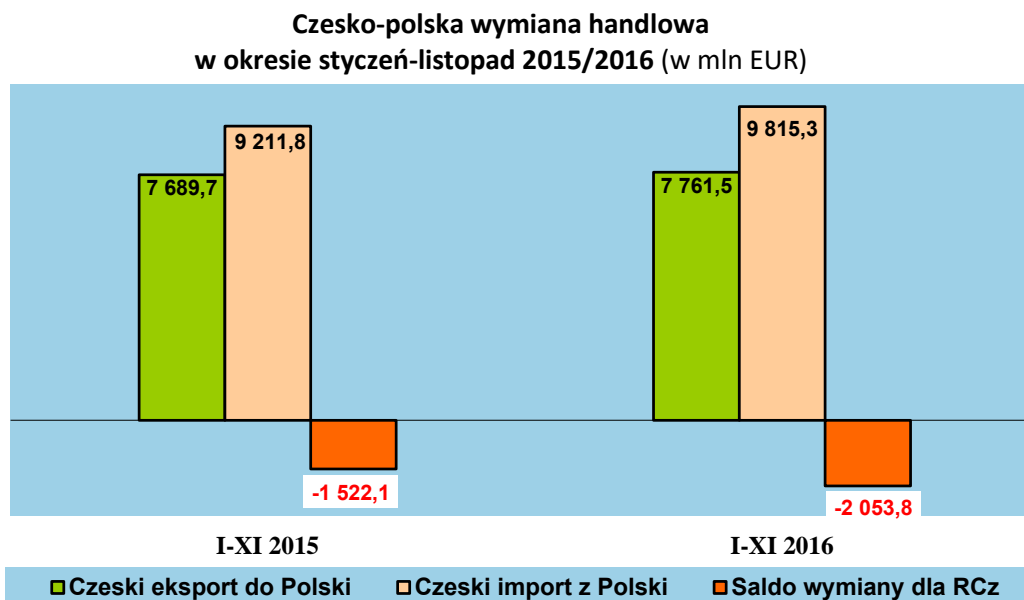
cieczy (po 1,3%). Na 10 ww. grup towarowych przypadało 36,3% czeskiego eksportu ogółem, a ich łączna wartość w stosunku międzyrocznym wzrosła o 5,7%.

Do największych grup towarowych w czeskim imporcie w omawianym okresie należały: części i akcesoria samochodowe (6,4%), urządzenia do automatycznego przetwarzania danych (3,7%) oraz aparaty i urządzenia telefoniczne (3,3%); następnie samochody osobowe (2,5%), leki (2,3%), elektroniczne układy scalone (1,6%), druty i kable izolowane (1,5%), przetworzone oleje ropy naftowej, benzyna i nafta (1,4%), a także części i akcesoria do maszyn i urządzeń biurowych oraz meble do siedzenia (po 1,3%). Na 10 ww. grup towarowych przypadało 25,3% czeskiego importu ogółem, a ich łączna wartość była międzyrocznie wyższa o 0,7%.

Największą nadwyżkę handlową w pierwszych jedenastu miesiącach 2016 r. Republika Czeska uzyskiwała w handlu z Niemcami (12 685 mln EUR), Słowacją (5 370 mln EUR), Wielką Brytanią (3 984 mln EUR), Francją (3 321 mln EUR) oraz Austrią (2 299 mln EUR), a **największy deficyt** w handlu z Chinami (-13 136 mln EUR), Koreą Południową (-2 524 mln EUR), **Polską (-2 054 mln EUR)**, Japonią (-1 236 mln EUR) oraz Tajlandią (-910 mln EUR).

VI. Polsko-czeska wymiana handlowa

Według danych Czeskiego Urzędu Statystycznego, **czesko-polskie obroty handlowe w pierwszych jedenastu miesiącach 2016 r.**, w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego, były o **4,0% wyższe** i wyniosły **17 576,9 mln EUR**. Wartość czeskiego eksportu do Polski wzrosła o 0,9% i wyniosła 7 761,5 mln EUR, a wartość importu z Polski wzrosła o 6,6% i wyniosła 9 815,3 mln EUR. **Czeski deficyt w handlu z Polską wzrósł o 34,9% i wyniósł 2 053,8 mln EUR.**²

Źródło: Czeski Urząd Statystyczny

² Wg danych Ministerstwa Rozwoju RP (system informacji Insigos), polsko-czeskie obroty handlowe w okresie I-XI 2016 r. w stosunku międzyrocznym wzrosły o 1,7% i wyniosły 17 000,2 mln EUR. Polski eksport do Czech wzrósł o 1,3% i wyniósł 1 1107,3 mln EUR, a import o 2,6% i wyniósł 5892,9 mln EUR. Wg tych danych, Polska w omawianym okresie uzyskała nadwyżkę handlową z Czechami w wysokości 5 214,4 mln EUR. W porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego nadwyżka zmniejszyła się o 6,8 mln EUR, tj. o 0,1%. Dane te wskazują, że w badanym okresie Republika Czeska była 2. największym odbiorcą polskiego eksportu (po Niemczech) oraz 7. dostawcą towarów (za Niemcami, Chinami, Rosją, Włochami, Francją i Holandią).

W czeskim eksporcie do Polski największe wzrosty wartościowe odnotowano w **grupie maszyn i środków transportu** (o 214,8 mln EUR, tj. o 7,5%), paliw mineralnych i smarów (o 34,7 mln EUR, tj. o 21,5%) oraz surowców z wyjątkiem paliw (o 28,5 mln EUR, tj. o 9,9%). **Największy spadek eksportu** odnotowano w grupie wyrobów przemysłowych rynkowych (o 142,8 mln EUR, tj. o 7,3%), chemikaliów i wyrobów pochodnych (o 54,8 mln EUR, tj. o 6,5%) oraz różnych wyrobów przemysłowych (o 11,0 mln EUR, tj. o 1,4%).³

W czeskim imporcie z Polski największy wzrost wartościowy odnotowano w **grupie różnych wyrobów przemysłowych (o 265,4 mln EUR, tj. o 26,8%)**, w grupie chemikaliów i wyrobów pochodnych (o 122,2 mln EUR, tj. o 14,4%), w grupie maszyn i środków transportu (o 92,4 mln EUR, tj. o 3,5%), w grupie wyrobów przemysłowych rynkowych (o 73,2 mln EUR, tj. o 3,0%) oraz w grupie paliw mineralnych i smarów (o 61,2 mln EUR, tj. o 10,5%). **Spadek importu** odnotowano w grupie surowców z wyjątkiem paliw (o 41,4 mln EUR, tj. o 17,5%), w grupie żywności i zwierząt żywych (o 24,4 mln EUR, tj. o 2,2%) oraz w grupie wyrobów pozostałych (o 5,0 mln EUR, tj. o 21,7%).

Największy deficyt w handlu z Polską w omawianym okresie Republika Czeska odnotowała w **grupie wyrobów przemysłowych rynkowych (-723,2 mln EUR)**, następnie w grupie żywności i zwierząt żywych (-545,7 mln EUR), w grupie różnych wyrobów przemysłowych (-459,0 mln EUR), w grupie paliw mineralnych i smarów (-447,6 mln EUR) oraz w grupie chemikaliów i wyrobów pochodnych (-185,3 mln EUR). **Nadwyżkę** uzyskano w grupie maszyn i środków transportu (+327,5 mln EUR) oraz w grupie surowców z wyjątkiem paliw (+120,5 mln EUR).

W czeskim eksporcie do Polski największy udział w omawianym okresie miały samochody osobowe (9,4%) oraz części i akcesoria samochodowe (6,0%); następnie urządzenia do automatycznego przetwarzania danych (2,7%), aparaty i urządzenia telefoniczne (1,9%), rowery trzykołowe, samochodziki, modele, łamigłówki i inne zabawki oraz podpaski higieniczne, tampony, pieluszki i podobne artykuły sanitarne (po 1,7%), olej rzepakowy oraz meble do siedzenia (po 1,6%), druty i kable izolowane (1,5%) oraz nowe opony z gumy (1,2%). Na 10 ww. grup towarowych przypadało 29,3% czeskiego eksportu do Polski ogółem, a ich łączna wartość w stosunku międzyrocznym wzrosła o 4,2%.

W imporcie z Polski dominowały części i akcesoria samochodowe (8,3%); następnie meble do siedzenia (4,1%), przetworzone oleje ropy naftowej, benzyna i nafta (3,2%), silniki spalinowe tłokowe z zapłonem samoczynnym (2,9%), przyrządy do golenia (2,5%), drut miedziany (2,4%), olej rzepakowy oraz silniki spalinowe tłokowe z zapłonem iskrowym (po 1,8%), a także druty i kable izolowane oraz węgiel kamienny (po 1,6%). Na 10 ww. grup towarowych przypadało 30,2% czeskiego importu z Polski ogółem, a ich łączna wartość w stosunku międzyrocznym wzrosła o 37,4% (głównie wskutek wzrostu importu przyrządów do golenia o 208,6%).

W okresie I-XI 2016 r., Polska była trzecim największym partnerem handlowym Republiki Czeskiej pod względem importu (udział 8,3%), po Niemczech (26,6%) i Chinach (12,5%), a przed Słowacją (5,1%), Włochami (4,3%), Francją (3,2%) i Holandią (3,0%). Polska była także trzecim partnerem RCz pod względem eksportu (5,7%), po Niemczech (32,5%) i Słowacji (8,4%), a przed Wielką Brytanią i Francją (po 5,2%), Włochami (4,3%) oraz Austrią (4,2%).

Jak wynika z danych Czeskiego Urzędu Statystycznego, dynamiczny **wzrost dodatniego dla Polski salda wymiany handlowej** w pierwszych jedenastu miesiącach 2016 r. spowodowany był głównie **wzrostem czeskiego deficytu w grupie różnych wyrobów przemysłowych** (o

³ Strukturę towarową czesko-polskiej wymiany handlowej wg danych Czeskiego Urzędu Statystycznego przedstawia załącznik nr 2.

276,4 mln EUR), w grupie wyrobów przemysłowych rynkowych (o 216,0 mln EUR), w grupie chemikaliów i wyrobów pochodnych (o 177,0 mln EUR), w grupie paliw mineralnych i smarów (o 26,6 mln EUR) oraz w grupie napojów i tytoniu (o 6,9 mln EUR), a także zmianą zeszłorocznej nadwyżki w deficyt w grupie tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (zmiana o 55,2 mln EUR, do poziomu -40,1 mln EUR).

Z ważniejszych dla **polskiego eksportu do Czech** pozycji towarowych ponadprzeciętną **dynamikę** w omawianym okresie wykazywały wspomniane już przyrządy do golenia (309%), silniki spalinowe tłokowe z zapłonem samoczynnym (222%), przetworzone oleje ropy naftowej, benzyna i nafta (142%), leki (140%), koks (137%), węglowodory cykliczne (136%), czekolada i inne przetwory spożywcze zawierające kakao (130%) oraz olej rzepakowy (127%). Największy **międzyroczny spadek dynamiki** w czeskim imporcie z Polski odnotowano natomiast w przypadku kawy i jej substytutów (48%), silników spalinowych tłokowych z zapłonem iskrowym (55%), aparatów i urządzeń telefonicznych (58%), odpadów i złomu z żeliwa i stali (75%), aluminium nieobrobionego (81%), ołowiu nieobrobionego (82%), drutu miedzianego (88%) oraz węgla kamiennego (90%).

Ponadprzeciętną **dynamikę w czeskim eksporcie do Polski**, z ważniejszych pozycji towarowych, wykazywały przetworzone oleje ropy naftowej, benzyna i nafta (403%), aparatura odbiorcza dla radiofonii i radiotelefonii (340%), pompy i podnośniki do cieczy (196%), wełna i sierść zwierzęca (142%), aparatura odbiorcza dla telewizji, monitory i projektory (138%), czekolada i inne przetwory spożywcze zawierające kakao (137%) oraz maszyny i urządzenia klimatyzacyjne (132%). Największy **spadek dynamiki eksportu** odnotowano natomiast w przypadku kawy i jej substytutów (54%), traktorów (77%), aparatów i urządzeń telefonicznych (82%), polistyrenu (86%), oleju rzepakowego (87%), armatury do rur i kotłów (88%) oraz środków czystości (89%).

VII. Czeski import żywności z Polski

Według wstępnych danych Czeskiego Urzędu Statystycznego, **wartość czeskiego importu z Polski w grupie towarowej „Żywność i zwierzęta żywe”** w pierwszych jedenastu miesiącach 2016 r., w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego, **spadła o 2,2%** i wyniosła 1 073,9 mln EUR.

Największy udział w czeskim imporcie z naszego kraju miało w tym okresie mięso i wyroby mięsne (24,3%), kawa, herbata, kakao, przyprawy korzenne i wyroby z nich (19,8%), wyroby mleczne i jaja (14,2%), warzywa i owoce (11,3%), zboża i wyroby ze zbóż (10,9%) oraz pozostałe wyroby jadalne i przyprawy (8,4%; prawie połowę stanowiły w tej kategorii dania gotowe). Najniższy udział miały zwierzęta żywe (0,3%), ryby (2,8%) oraz cukier wraz z wyrobami z cukru i miodu (3,1%).

Jak wynika z tabeli poniżej, największy procentowy wzrost wartości importu z Polski - w porównaniu do pierwszych jedenastu miesięcy roku poprzedniego - odnotowano w przypadku cukru i wyrobów z cukru i miodu (o 17,6%), ryb i owoców morza (o 14,8%), pasz dla zwierząt oraz warzyw i owoców (po 13,8%). Największy procentowy spadek wartości importu odnotowano w przypadku zwierząt żywych (o 40,2%), kawy, herbaty, kakao, przypraw korzennych i wyrobów z nich (o 25,3%) oraz pozostałych wyrobów jadalnych i przypraw (o 3,0%).

W czeskim imporcie **mięsa i wyrobów mięsnych** z Polski odnotowano wzrost w imporcie mięsa drobiowego (o 13,8% - dzięki czemu pozycja ta umocniła się jako najważniejszy

importowany rodzaj produktu mięsnego, stanowiąc 42% tej kategorii) i wołowego (o 17,0%), a także nieznaczny spadek w imporcie mięsa wieprzowego (o 0,6%).

W imporcie **kawy, herbaty, kakao i wyrobów z nich**, wartość importu kawy była niższa o 50,3%, a czekolady wzrosła o 30,0% (produkty te generują, odpowiednio, 48% i 42% wartości całej kategorii).

W grupie **wyrobów mlecznych i jaj** wzrost odnotowano w imporcie serów i twarogów (o 2,2%), zaś spadek w imporcie jaj (o 6,3%), mleka i śmietany (o 3,6%) oraz masła i pozostałych tłuszczów mlecznych (o 1,1%). Sery i twarogi utrzymały pozycję najważniejszych importowanych z Polski wyrobów mlecznych (45% wartości importu w tej kategorii).

Czeski import żywności z Polski w okresie I-XI 2016 roku

Kod SITC	Nazwa grupy towarowej	Wartość (w tys. EUR)	Dynamika (I-XI 2015=100)	Udział (w %)
0	Żywność i zwierzęta żywe ogółem - w tym:	1 073 939	97,8	100,0
01	Mięso i wyroby mięsne	261 174	109,1	24,3
07	Kawa, herbata, kakao i wyroby z nich	212 826	74,7	19,8
02	Wyroby mleczne i jaja	152 857	98,5	14,2
05	Warzywa i owoce	121 489	113,8	11,3
04	Zboża i wyroby ze zbóż	117 091	102,7	10,9
09	Pozostałe wyroby jadalne i przyprawy	90 162	97,0	8,4
08	Pasze dla zwierząt	52 213	113,8	4,9
06	Cukier, wyroby z cukru i miodu	33 131	117,6	3,1
03	Ryby, skorupiaki i mięczaki	30 084	114,8	2,8
00	Zwierzęta żywe	2 913	59,8	0,3

Źródło: Czeski Urząd Statystyczny

VIII. Zmiany w czeskich regulacjach biznesowych

Według czeskiego dziennika gospodarczego „Hospodarske Noviny” do najważniejszych czeskich regulacji gospodarczych, które weszły w życie po 1 grudnia 2016 r. lub wejdą w życie w 2017 r. należą:

1. Elektroniczna ewidencja przychodów

Z dn. 1 grudnia 2016 r. działających w Republice Czeskiej dostawców usług kwaterekowych i gastronomicznych zaczęły obowiązywać przepisy o elektronicznej ewidencji przychodów (*elektronická evidence tržeb*; EET), która z czasem będzie poszerzana na pozostałe firmy. Od 1 marca 2017 r. system zacznie obowiązywać w handlu detalicznym i hurtowym. Docelowo każdy przedsiębiorca, który przyjmie od klienta gotówkę, zapłatę kartą, czekiem, wekslem lub nawet bonem żywnościowym, będzie musiał taką transakcję zgłosić na bieżąco (zarejestrować) w urzędzie skarbowym za pośrednictwem specjalnego systemu internetowego. O EET pisaliśmy m.in. na stronie czechrepublic.trade.gov.pl/pl/aktualnosci/216617,elektroniczna-ewidencja-przychodow-w-czechach.html.

1. Obniżka stawek VAT

Jednocześnie z wprowadzeniem EET dla dostawców usług kwaterunkowych i gastronomicznych obniżono VAT na posiłki w restauracjach z 21 na 15% (z wyjątkiem napojów alkoholowych; usługi kwaterunkowe już wcześniej podlegały obniżonej stawce).

Jednocześnie oczekuje się, że w 2017 r. może dojść do obniżenia VAT na gazety i czasopisma z obecnych 15 na 10%. Projekt zmian w tej sprawie przyjęła na początku listopada 2016 r. Izba Poselska, a w grudniu – Senat. 20 grudnia nowelizację zawetował jednak czeski prezydent, wobec czego prezydenckie weto będzie rozpatrywane przez Izbę Poselską.

2. Wprowadzenie instytucji osoby niewiarygodnej

Jeżeli przedsiębiorca zdecyduje się na współpracę handlową z osobą znajdującą się w rejestrze niewiarygodnych płatników VAT, to on będzie odpowiadał za zapłatę podatku VAT z czynności handlowych realizowanych z tą osobą. Osoba fizyczna lub prawna, która zostanie wpisana do rejestru jako „osoba niewiarygodna” będzie musiała odczekać 2 lata na zniesienie tego statusu.

3. Podwyższenie płacy minimalnej

Wynagrodzenie minimalne dla pracowników zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy (tj. 40 godzin tygodniowo) z dn. 1 stycznia 2017 r. zwiększa się z 9,9 tys. do 11 tys. CZK (ok. 407 EUR) za miesiąc oraz z 58,70 do 66,00 CZK (ok. 2,44 EUR) za godzinę. Jest to 17. podwyżka płacy minimalnej w RCz w ostatnich 20 latach i 3. wprowadzona przez rząd B. Sobotki. Wysokość płacy minimalnej jest podstawą do obliczania niektórych innych świadczeń (m.in. maksymalnej ulgi na dziecko w wieku przedszkolnym). Jednocześnie likwidacji ulegnie osobna, niższa stawka płacy minimalnej dla osób pobierających rentę inwalidzką (w 2016 r. wynosiła ona 9,3 tys. CZK).

4. Podwyższenie ulg podatkowych na dzieci

Rząd czeski zwiększył także ulgi podatkowe dla rodzin z co najmniej dwójką dzieci: w przypadku drugiego dziecka z 17.004 do 19.404 CZK (ok. 718 EUR), zaś na trzecie i kolejne z 20.604 do 24.204 CZK (ok. 896 EUR). Ulga na pierwsze dziecko pozostaje na poziomie 13.404 CZK (ok. 496 EUR).

5. Nowe zasady odpisu udoskonalenia technicznego

Przygotowywana nowelizacja ustawy o podatkach dochodowych umożliwi odpisywanie od podatku udoskonalenia technicznego także w przypadku, gdy dojdzie do przekazania rzeczy (także np. nieruchomości) w użytkowanie innemu podmiotowi (np. na podstawie umowy najmu), co dotychczas nie było możliwe.

6. Uproszczenie opodatkowania drobnych przychodów

W tej samej nowelizacji wprowadzony ma zostać także uproszczony system opodatkowania drobnych przychodów z tzw. czynności zależnej (tj. czynności wykonywanej nie na własny rachunek, ale wg poleceń osoby, która wypłaca za nią wynagrodzenie) poprzez potrącenie podatku bezpośrednio u pracodawcy. Nowy system będzie dotyczył przychodów uzyskiwanych zarówno na podstawie porozumienia o wykonaniu pracy (*dohoda o provedeni prace*) z miesięcznym wynagrodzeniem do 10 tys. CZK (ok. 370 EUR), jak i z pozostałych rodzajów czynności zależnej (np. na podstawie porozumienia o czynności pracy – *dohoda o pracovni*

cinności), o ile przychody miesięczne z tego tytułu nie przekraczają 2,5 tys. CZK brutto (92,5 EUR).

7. Stawka zryczałtowana także dla pracodawców

Obecnie możliwość stosowania stawki zryczałtowanej przysługuje podatnikowi, który ma przychody wyłącznie z działalności gospodarczej i nie zatrudnia pracowników. Wspomniana nowelizacja ustawy o podatkach dochodowych ma ten warunek usunąć, a prawo do stosowania stawki zryczałtowanej otrzymają także przedsiębiorcy uzyskujący przychody również z czynności zależnej oraz zatrudniający pracowników.

8. Skrócenie formularza rozliczenia z fiskusem

Czeska administracja finansowa przygotowała nowy formularz rozliczenia podatkowego na 2017 r. – liczy on jedynie dwie strony i można wypełniać go również elektronicznie. Skrócony formularz obowiązuje osoby, które deklarują przychody wyłącznie od czeskiego pracodawcy, a także nie mają dodatkowych przychodów, np. z najmu. W praktyce jest to ułatwienie przede wszystkim dla osób, które mają więcej niż jednego pracodawcę.

9. Nowelizacja Kodeksu pracy

Obecnie Izba Poselska rozpatruje nowelizację Kodeksu pracy w zakresie m.in. telepracy (świadczenie pracy poza jednostką organizacyjną pracodawcy za pomocą środków komunikacji elektronicznej), gdzie precyzuje się warunki jej wykonywania (kwestie związane z bezpieczeństwem danych, BHP, opłatami za energię elektryczną itp.). W zakresie urlopów, nowelizacja ma wprowadzić m.in. zasadę potrącania jednego dnia urlopu wypoczynkowego za każdy dzień nieusprawiedliwionej nieobecności (obecnie pracodawca może potrącić za dzień nieobecności nawet trzy dni urlopu, wg własnego uznania). Jeśli prace parlamentarne przebiegną zgodnie z założeniami, większość znowelizowanych przepisów zacznie obowiązywać od 1 czerwca 2017 r. (wyjątkiem jest część dotycząca urlopów, która powinna wejść w życie z dn. 1 stycznia 2018 r.).

IX. Wzrost płac w Republice Czeskiej

Średnia płaca w RCz w 3 kw. 2016 r. wyniosła 27 220 CZK (ok. 1 007 EUR), tj. więcej niż przewidywał m.in. Narodowy Bank Czeski. Nominalna płaca w tym samym okresie wzrosła o 4,5% r/r, zaś realna o 4,0%.

Powodem wzrostu poziomu wynagrodzeń są dobre wyniki w zakresie wzrostu gospodarczego, które przyczyniły się do spadku bezrobocia do nienotowanego wcześniej poziomu; z kolei niedostatek siły roboczej zmusza pracodawców do podwyżek płac. Wg szacunków Konfederacji Przemysłu i Transportu RCz, czeskim firmom brakuje ok. 140 tys. pracowników, zaś Czesko-Niemiecka Izba Handlowa wykazuje wzrost odsetku ankietowanych firm, które odnotowują niedostatek wykwalifikowanych pracowników: z 69% przed 4 lata do 85% obecnie.

Dodatkowo, rząd czeski podwyższył od 1 września płace nauczycieli o 8%, a następnie także innych pracowników sektora publicznego, zaś z dn. 1 stycznia 2017 r. wyższe o 10% mają być wynagrodzenia pracowników służby zdrowia.

Analitycy oczekują, że wzrost płac za cały 2016 r. wyniesie 4,2%, tj. najwięcej od 2008 r., zaś w 2017 r. nominalnie jeszcze więcej. Przełoży się to jednak na wzrost inflacji, przez co realny wzrost powinien być mniejszy niż w 2016 r.

Mimo tendencji wzrostowej, RCz pozostaje w europejskich zestawieniach na dalszych pozycjach pod względem siły nabywczej ludności. Choć jest ona najwyższa od 10 lat, przeciętny Czech – wg badania firmy GfK przeprowadzonego w 42 państwach europejskich – może sobie pozwolić tylko na 57% tego, co przeciętny Europejczyk. RCz znalazła się w zestawieniu na 26. pozycji, m.in. za Słowacją, Słowenią i Litwą (Polska uplasowała się na 28. miejscu).

X. Raport nt. czeskich start-upów

Praski oddział think-tanku Aspen Institute przygotował raport nt. czeskich start-upów, bazując na odpowiedziach z badania ankietowego otrzymanych od 141 firm.

Zdecydowana większość z nich (58,8%) ma siedzibę w Pradze; na mapie start-upów wyróżniają się również Brno (15,3%) i Ostrawa (4,0%). 73% ankietowanych start-upów w RCz działa jako spółki z o.o., a 11% jako spółki akcyjne. Prawie 70% z nich znajduje się dopiero w pierwszych fazach rozwoju (tj. *pre-seed* i *seed*). Ponad 1/3 nie zatrudnia żadnych pracowników, a 42% - od 1 do 3 osób.

Najczęściej firmy te działają w sektorze ICT: 27,7% zajmuje się świadczeniem usług w tzw. chmurze obliczeniowej (wg modelu SaaS), 21,3% świadczy usługi internetowe, zaś 17% zajmuje się oprogramowaniem dla telefonów komórkowych. Ponad 60% ankietowanych start-upów twierdzi, że tworzy nową usługę lub produkt.

78% start-upów wykorzystywało środki finansowe założycieli do prowadzenia działalności, a 12,8% mogło liczyć na pomoc rodziny i znajomych; stosunkowo niewielki jest odsetek firm korzystających ze wsparcia miejscowych „aniołów biznesu” (12,8%), strategicznych inwestorów (9,2%), pieniędzy publicznych (8,5%) czy pożyczek bankowych (7,1%). Co czwarty start-up wskazał, jako jeden z najważniejszych celów strategii biznesowej firmy, znalezienie strategicznego inwestora. Co ciekawe, to nie problemy z dostępem do finansowania były wskazywane jako główne wyzwanie start-upów (choć znalazły się one w czołówce, z 43% wskazań), lecz kwestie związane z zasobami ludzkimi, w tym stworzenie właściwego zespołu pracowniczego (53% odpowiedzi). Problemy te przyczyniły się do tego, że tylko co piątej badanej firmie udało się, po roku działalności, uzyskiwać stabilne przychody.

Tylko 14% start-upów powstało przy jednostkach szkół wyższych lub instytucjach badawczych, stosunkowo niewiele firm czerpało też z ich potencjału badawczego (29,8% deklaroowało nieformalną współpracę z jednostką uniwersytetu, a 17,0% bezpośrednią współpracę z nią przy rozwoju produktu; w przypadku centrów badawczych udziały te wynoszą – odpowiednio – 9,2 i 3,5%).

Eksperti zwracają uwagę, że problemem początkujących przedsiębiorców w RCz, jest także stosunkowo niewielki rynek krajowy, a ekspansję zagraniczną utrudnia fakt, że europejski rynek wewnątrz nie jest wciąż w pełni zintegrowany, przez co de facto firma musi zaczynać działalność w każdym państwie niemalże od podstaw.

Pełny raport dostępny jest na stronach:

- http://www.aspeninstitute.cz/images_upload/files/Czech_startups_2016.pdf (w j. angielskim),

- http://www.aspeninstitute.cz/images_upload/files/Ceske_startupy_2016.pdf (w j. czeskim).

XI. Największe transakcje finansowe w Czechach w 2016 r.

Rok 2016 był w Republice Czeskiej wyjątkowy zarówno pod względem liczby zawartych transakcji finansowych, jak i ich łącznej wartości.

O ile w 2015 r. zawarto ok. 200 transakcji finansowych o łącznej wartości 180 mld CZK (ok. 6,66 mld EUR), o tyle w 2016 r. podobnych transakcji było prawie 300, a ich wartość wyniosła niespełna 600 mld CZK (ok. 22,21 mld EUR).

Największą transakcją 2016 r. w RCz była zdecydowanie **sprzedaż pilzneńskiego browaru** (Plzensky Prazdroj) japońskiemu koncernowi Asahi. Jego dotychczasowy właściciel, koncern SABMiller, musiał odsprzedać swoje aktywa w Europie Centralnej jako warunek fuzji z koncernem Anheuser-Busch InBev - największej w historii sektora piwowarskiego. Japończycy nabyli, w ramach transakcji wartej łącznie 7,3 mld EUR, m.in. także polską Kompanię Piwowarską; na nabycie browaru w Pilźnie przypada ok. 1/3 tej kwoty.

Kolejny rok zaznaczyli swą obecność **inwestorzy z Chin**. Do aktywnej już w 2015 r. firmy CEFC dołączył obecnie także fundusz China-CEE Investment, za którym stoi państwowy chiński bank wspierania eksportu. CEFC odkupił w 2016 r. od czesko-słowackiej grupy inwestycyjnej Penta praski biurowiec Florentinum, nabył zakład produkcji maszyn Zdas od słowackiego właściciela oraz największy w regionie portal wycieczkowy Invia.cz. Ta ostatnia transakcja odbyła się z pośrednictwem czeskiej firmy inwestycyjnej Rockaway Capital, a sprzedającym była polska grupa kapitałowa MCI Capital. Z kolei China-CEE Investment skupia swe działania na sektorze energetyki słonecznej: po kupnie na początku 2016 r. spółki Energy21, chiński fundusz w drugiej części roku dokupił trzy elektrownie słoneczne średniej wielkości i już jest „dwójką” w tym sektorze czeskiego rynku, chcąc w ciągu 2 lat zrównać się na tym polu z miejscowym gigantem energetycznym CEZ.

Zauważalnym trendem w 2016 r. była wzmożona **aktywność czeskich inwestorów**. Jeden z najbogatszych Czechów D. Kretinsky przejął pełną kontrolę nad holdingiem EPH (jednocześnie sprzedał 30-proc. udział w jednej ze spółek EPH, firmie EP Infrastructure, australijskiej firmie Macquarie). Inni czescy milionerzy, K. Komarek i J. Smejč, połączyli siły tworząc największą grupę w branży gier liczbowych w Europie, z oddziałami w RCz (firma Sazka), Grecji, Austrii oraz we Włoszech. Z kolei czeska firma Avast, prowadzona przez E. Kuczerę i P. Baudisza, przejęła swojego konkurenta z branży oprogramowania antywirusowego, firmę AVG (założoną w Brnie, a obecnie mającą główną siedzibę w Amsterdamie); powstała więc firma, która ma globalnie 400 mln użytkowników.

Analitycy przewidują **duże transakcje finansowe także w przyszłym roku**, czemu sprzyja dobra kondycja czeskiego sektora bankowego, rozwój miejscowych firm inwestycyjnych oraz awizowane zakończenie interwencji czeskiego banku centralnego osłabiających koronę. W I połowie 2017 r. spodziewane jest dokończenie zakupu pilzneńskiego producenta m.in. taboru kolejowego i tramwajowego Skoda Transportation przez chińskiego giganta CRRC. Prawdopodobnie dojdzie także do sprzedaży połowy udziałów w czeskiej telewizji Prima (wystawiła je na sprzedaż szwedzka grupa medialna MTG), a także dwóch firm z regionu Zlina: ZPSV (producenta podkładów betonowych, obecnie właścicielem jest hiszpański OHL) i Aircraft Industries (producenta samolotów cywilnych).

Największe transakcje finansowe 2016 r. w Republice Czeskiej

Przedmiot transakcji	Sprzedający	Nabywający	Wartość transakcji, w mld:		Sektor	Termin zawarcia transakcji
			CZK	EUR		
Plzensky Prazdroj	SABMiller	Asahi	60	2,22	piwowarski	grudzień
30% udział w spółce EP Infrastructure	EPH	Macquarie	40,5	1,50	energetyka	październik
Firma AVG	AVG	Avast Software	32	1,18	oprogramowanie antywirusowe	lipiec
Florentinum (biurowiec w Pradze)	Penta Investments	CEFC	7,6	0,28	nieruchomości	listopad
Firma Energy21	Mid Europa Partners	China-CEE Fund	Ok. 5*	ok. 0,18*	energetyka słoneczna	styczeń
Portal Invia.cz	MCI Capital	Rockaway Capital (następnie odsprzedane CEFC)	2,0-2,3	0,07	turystyka (usługi on-line)	luty
Firma Zdas	Zeleziarne Podbrezova	CEFC	1,9	0,07	maszynowy i metalurgiczny	sierpień
Kotłownie ogrzewania centralnego w lewobrzeżnej Pradze	Prazska teplarenska	Veolia Energie CR	1,9	0,07	grzewczy	marzec
NetBrokers Holding (właściciel m.in. ePojisteni.cz)	J. Barta i D. Senkypl	Bauer Media	1	0,04	ubezpieczeniowy (usługi finansowe on-line)	grudzień
Utworzenie Sazka Group	Fuzja aktywów loteryjnych firm KKCG oraz EMMS Capital		Brak danych		loterie, hazard	sierpień

* dane szacunkowe (brak danych oficjalnych)

Opracowanie: WPHI w Pradze na podstawie *Hospodarských Novin* z dn. 28/12/2016.

XII. Prognozy ekonomiczne dla Republiki Czeskiej na 2017 r.

Według prognoz Narodowego Banku Czeskiego (CNB) w 2017 r. tempo wzrostu czeskiej gospodarki wyniesie 2,9%.

Oznaczać to będzie nieznaczne przyspieszenie rozwoju w stosunku do 2016 r. (wg szacunkowych danych 2,8%). Wzrostowi towarzyszyć ma dalszy spadek bezrobocia, które może obniżyć się nawet do poziomu 4%. Trudności firm z naborem nowych pracowników mogą przełożyć się na wzrost wynagrodzeń o ok. 5% nominalnie i 3% realnie, co z kolei może wzmocnić spodziewany trend inflacyjny w gospodarce. Oczekuje się więc, że w połowie 2017 r. osiągnięty zostanie 2-procentowy cel inflacyjny CNB, który w późniejszym okresie może być nawet przekroczony. Oznaczać to będzie koniec okresu niskiej inflacji, który w czeskiej gospodarce trwa już od 2012 r.

Wzrost poziomu cen w gospodarce, będzie miał istotne znaczenie także dla spodziewanej decyzji CNB o zaniechaniu, w połowie 2017 r., działań interwencyjnych na rynku walutowym.

Interwencje zostały wprowadzone w listopadzie 2013 r. m.in. w związku z obawami przed deflacją. Część analityków jest jednak zdania, że planowane na październik 2017 r. wybory do Izby Poselskiej mogą skłonić zarząd CNB do przesunięcia tej decyzji na IV kwartał. Wg ankiety dziennika gospodarczego *Hospodarske Noviny* przeprowadzonej wśród 16 banków i instytucji inwestycyjno-finansowych, wartość 1 EUR na koniec 2017 r. powinna oscylować w przedziale od 25,5 (ING i Citibank) do 27,0 CZK (Conseq Investment).

Negatywnym zjawiskiem związanym z oczekiwaną aprecjacją korony będzie spadek przychodów czeskich eksporterów, a także już dostrzegalna większa aktywność kapitału spekulacyjnego (w II poł. 2016 r. zaobserwowano znaczny wzrost zainteresowania aktywami w czeskiej walucie, w związku z oczekiwaniem jej wzmocnienia), których działania mogą skutkować dużymi wahaniami kursu korony po zaniechaniu interwencji przez CNB.

Warto także zauważyć, że prognozy CNB są bardziej optymistyczne niż np. oczekiwania czeskiego Ministerstwa Finansów, które przewiduje w 2017 r. wzrost PKB na poziomie 2,5% (szacowany wzrost za 2016 r. wynosi 2,4%).

XIII. Prognozy dla czeskiego sektora motoryzacyjnego

Sektor motoryzacyjny pozostanie w 2017 r. kluczowym sektorem czeskiego przemysłu.

Rok 2016 był koncernu **Skoda Auto** rokiem rekordowym pod względem sprzedaży, a firma znalazła się w grupie najbardziej zyskownych zakładów VW. Do światowych bestsellerów należał szczególnie model Octavia. Firma zawdzięcza swoją pozycję m.in. wykwalifikowanej, a jednocześnie wciąż stosunkowo taniej sile roboczej. Tym niemniej przewiduje się, że Skoda pośrednio odczuje w 2017 r. kłopoty firmy-matki związane z tzw. aferą Dieselgate, a wydatki VW na odszkodowania, procesy sądowe czy działania marketingowe, mające poprawić renomę firmy, skutkować będą obniżeniem inwestycji m.in. w koncernie Skoda. Można również oczekiwać, że czeski koncern nieznacznie podniesie ceny swoich produktów oraz zwiększy nacisk na dostawców części samochodowych w celu obniżenia cen sprzedaży. Z drugiej strony, 2017 r. powinien upłynąć pod znakiem wzmocnienia pozycji Skody w segmencie samochodów typu SUV, który jest najszybciej rosnącą częścią światowego rynku samochodowego. Ma to zapewnić model Kodiaq, który do salonów trafi najprawdopodobniej już pod koniec lutego br. Samochód produkowany jest w miejscowości Kvasiny (w pobliżu Kotliny Kłodzkiej), wspólnie z modelem Superb oraz mniejszymi SUV-ami: Skodą Yeti i Seatem Ateca. Produkcja modelu Yeti drugiej generacji, ma się rozpocząć pod koniec 2017 r., ale w związku z ogromnym popytem na Kodiaq, szefostwo koncernu rozważa obecnie przeniesienie części produkcji tego modelu (z tańszym wyposażeniem) do rosyjskiego zakładu w Niżnym Nowogrodzie.

Skoda ma w RCz dwie linie montażowe: oprócz wspomnianych Kvasin, także w centrali firmy w Mlada Boleslav; obie osiągnęły już granice swoich możliwości produkcyjnych. Niegdyś firma produkowała także pojazdy w zakładzie we Vrchlabi u podnóża Karkonoszy – obecnie wytwarza się tam jedynie automatyczne skrzynie biegów. Chociaż możliwość ponownego uruchomienia linii montażowej w tym zakładzie nadal istnieje, ocenia się, że jest to mało prawdopodobne ze względu na duże koszty oraz nienajlepsze połączenia miejscowości z resztą kraju. Nie można więc wykluczyć, że centrala koncernu VW podejmie decyzję o przesunięciu produkcji dwóch modeli Seata wytwarzanych w RCz (oprócz wspomnianego modelu Ateca – także Toledo, montowanego w Mlada Boleslav) do Hiszpanii, gdzie są wolne moce produkcyjne i wysokie bezrobocie (choć jednocześnie wyższe nakłady na wynagrodzenia). Rozważana jest również decyzja o przeniesieniu części produkcji obu modeli SUV Skody do ukraińskiego zakładu firmy w Sołomonowie (tuż przy granicy z Polską i Słowacją).

Na wiosnę 2017 r. Skoda ma ponadto zaprezentować unowocześnione wersje modeli Rapid oraz (wytwarzanego w Bratysławie) Citigo; możliwe jest także rozszerzenie produkcji skrzyni biegów we Vrchlabi. Oczekuje się, że szefostwo VW podejmie w 2017 r. decyzję ws. sygnalizowanego już ub.r. wejścia Skody na rynek amerykański. W przypadku pozytywnej decyzji, docelowo zostanie uruchomiona fabryka w Ameryce Północnej, jednak do tego czasu pojazdy byłyby eksportowane m.in. z RCz.

Na pełnych obrotach działa także zakład **Hyundaia** w miejscowości Noszowice na Śląsku Cieszyńskim, którego głównym produktem eksportowym jest SUV Tucson, eksportowany m.in. do Meksyku, RPA czy Australii – zdywersyfikowany eksport postrzegany jest jako gwarancja bezpieczeństwa biznesowego zakładu. Obecnie realizowana jest tam także m.in. produkcja podstawowego modelu i30 trzeciej generacji, a w trakcie roku mają zostać przygotowane jego wersje kombi oraz sport. Z drugiej strony zakończona ma zostać produkcja modelu ix20, który był konkurentem m.in. Skody Roomster.

Stosunkowo najgorzej wiedzie się fabryce małych pojazdów miejskich utworzonej wspólnie przez **Toyotę, Citroena i Peugeotota** w Kolinie niedaleko Pragi. Wykorzystuje ona jedynie ok. 2/3 swoich mocy produkcyjnych wskutek zwiększonej konkurencji w swoim segmencie. Nie oczekuje się pod tym względem zmian w 2017 r.

RCz powinna utrzymać w 2017 r. silną pozycję w Europie pod względem produkcji **autobusów**, korzystając z faktu, że zachodnie fabryki zmniejszyły moce produkcyjne w czasie kryzysu. Znaczny wzrost (nawet o kilkadziesiąt procent) zakłada kierownictwo firmy **Tatra**, wytwarzającej samochody ciężarowe. Dobre perspektywy mają także czescy producenci **części samochodowych**, którzy dodatkowo powinni skorzystać z otwarcia produkcji w zakładach Jaguara i Land Rovera na Słowacji.

XIV. Beneficjenci dotacji rolno-spożywczych w Czechach

Czescy producenci żywności mogą liczyć na rosnące wsparcie ze strony państwa.

Jeszcze w latach 2013-2014 r. wsparcie ze strony państwa na modernizację produkcji rolno-spożywczej wynosiło rocznie ok. 130 mln CZK (4,8 mln EUR). W czasie kadencji obecnego rządu zostało zwiększone do ponad 200 mln CZK (ok. 7,4 mln EUR) w 2015 r. oraz do 396 mln CZK (14,6 mln EUR) w 2016 r.; na rok 2017 r. przewiduje się podobną sumę. Na skokowe zwiększenie kwot dotacji musiała wyrazić zgodę Komisja Europejska.

Największym ich beneficjentem był w ub.r. tradycyjnie koncern Agrofert, należący do wicepremiera i ministra finansów A. Babisa, który otrzymał ponad ¼ dotacji w tym sektorze. W ramach koncernu, największe dofinansowanie otrzymały firmy mięsne Kostelecke uzeniny i Vodnanska drubez oraz sieć piekarni Penam. Agrofert jest także liderem pod względem kwoty państwowych dotacji modernizacyjnych otrzymanych w ciągu ostatnich 5 lat, z wynikiem 206 mln CZK (7,6 mln EUR), a także największym beneficjentem I tury dotacji europejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 (205 mln CZK, tj. 7,6 mln EUR, a więc 1/5 przyznanej kwoty). Co ciekawe, dotacje zatwierdza Komisja ds. Rolnictwa Izby Poselskiej RCz, której szefem jest J. Faltynek, poseł ANO (utworzonej przez A. Babisa partii wchodzącej w skład koalicji rządzącej), a jednocześnie członek zarządu Agrofertu.

Analitycy zwracają uwagę, że choć tworzone w Ministerstwie Rolnictwa strategie wprost mówią o konieczności wspierania MŚP, w praktyce ich głównymi beneficjentami są wielkie firmy przemysłowe, niekiedy zresztą z kapitałem zagranicznym. I tak, drugim (po Agrofercie) największym beneficjentem wsparcia modernizacyjnego z budżetu państwa w ostatnich 5

latach był francuski koncern Soufflet, którego sieć 5 słodowni w RCz otrzymała 75 mln CZK (2,8 mln EUR). Jednocześnie firma ta zakończyła rok finansowy 2015/2016 z zyskiem 325 mln CZK (ok. 12 mln EUR). Podobnie grupa Hame produkującą m.in. żywność dziecięcą, sosy i konserwy (właścicielem jest norweska Orkla), która była w ostatnich 5 latach 7. największym beneficjentem dotacji na modernizację produkcji żywnościowej oraz 2. (po Agrofercie) firmą z największym wsparciem w I turze dotacji europejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020.

Faktem jest jednak, że czeski przemysł przetwórstwa żywności istotnie wymaga nakładów inwestycyjnych: ocenia się, że produktywność pracy w sektorze jest na poziomie ok. 50-60% średniej UE. Obok faktu przyznawania dotacji zagranicznym firmom działającym w RCz, na rynku paradoksalnie panuje opinia o niewystarczającym otwarciu dużych firm przetwórstwa spożywczego na zagraniczny kapitał, który pomógłby w ich restrukturyzacji.

**Firmy rolno-spożywcze z największym wsparciem państwa czeskiego
na modernizację produkcji w ostatnich 5 latach**

Nazwa firmy/ grupy	Wartość wsparcia w mln	
	CZK	EUR
Koncern Agrofert, w tym największej: - Vodnanska drubez (zakłady mięsne), - Piekarnie Penam	206	7,6
	62	2,3
	47	1,7
Słodownie Soufflet	75	2,8
Mleczarnie Interlacto	53	2,0
LE & CO (produkcja wędlin)	47	1,7
MP Krasno (produkcja wędlin)	43	1,6
Zakład drobiarski Klatovy	42	1,6
Grupa Hame	40	1,5

Źródło: tygodnik Ekonom nr 1/2017 na podstawie danych Ministerstwa Rolnictwa RCz.

**Najwięksi beneficjenci I tury dotacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich
w RCz 2014-2020**

Nazwa firmy/ grupy	Wartość wsparcia w mln	
	CZK	EUR
Koncern Agrofert (w tym firmy mięsne Vodnanska drubez Kostelecke uzeniny i Kmotr, piekarnie Penam oraz firma mleczarska Olma)	205	7,6
Grupa Hame	107	4,0
Mleczarnie Interlacto (Moravia Lacto, Bohemilk, Olesnice)	77	2,8
Mleczarnia Madeta	75	2,8
Lyckeby Amylex (producent skrobi ziemniaczanej)	75	2,8
Steinex (producent wędlin)	75	2,8
Zeman (producent wędlin)	75	2,8

Źródło: tygodnik Ekonom nr 1/2017 na podstawie danych Państwowego Funduszu Interwencji Rolnych.

XV. Rośnie liczba nierzetelnych płatników VAT w Czechach

Na koniec 2016 r. w czeskim rejestrze nierzetelnych płatników VAT znajdowało się 7 457 podmiotów, co oznacza międzyroczny wzrost o 110%.

Szczególnie dużo firm trafiło do rejestru w trakcie IV kwartału 2016 r. – aż 1 283. Ponad ¾ podmiotów widniejących w rejestrze to spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Ponad 50% nierzetelnych płatników VAT stanowią firmy z rocznymi przychodami nieprzekraczającymi 10 mln CZK (370 tys. EUR), a 22% firmy nieujawniające swoich przychodów. Prawie połowa podmiotów w rejestrze ma siedzibę w Pradze, a na kolejnych miejscach znajdują się woj. południowomorawskie (17%) oraz środkowoczeskie (9%).

Do rejestru trafiają podmioty, które zalegają z płatnościami VAT za ostatnie 3 miesiące na kwotę ponad 500 tys. CZK (tj. ok. 18,5 tys. EUR). Zgodnie z czeskimi regulacjami prawnymi, jeśli przedsiębiorca zdecyduje się na współpracę handlową z podmiotem znajdującym się w rejestrze nierzetelnych płatników VAT, przejmuje odpowiedzialność za zapłatę podatku VAT z czynności handlowych realizowanych z tym podmiotem, o ile ten nie dopełni swego obowiązku. Rejestr płatników VAT (w tym dane nt. nierzetelnych płatników) znajduje się na stronie http://adisreg.mfcr.cz/cgi-bin/adis/idph/int_dp_prij.cgi?ZPRAC=FDPH1&poc_dic=2.

Załącznik nr 1

STRUKTURA TOWAROWA CZESKIEJ WYMIANY HANDLOWEJ W OKRESIE STYCZEŃ-LISTOPAD 2016 ROKU
(w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego)
(w mln EUR)

Grupa SITC	WYSZCZEGÓLNIENIE	CZESKI EKSPORT					CZESKI IMPORT					Saldo I-XI 2015	Saldo I-XI 2016
		I-XI 2015		I-XI 2016		Dynamika 2015/2016 w %	I-XI 2015		I-XI 2016		Dynamika 2015/2016 w %		
		Wartość	Udział w %	Wartość	Udział w %		Wartość	Udział w %	Wartość	Udział w %			
	Ogółem w tym:	131 130,7	100,0	135 482,0	100,0	103,3	116 769,7	100,0	117 799,2	100,0	100,9	14 361,0	17 682,8
0	Żywność i zwierzęta żywe	4 747,3	3,6	4 806,3	3,5	101,2	5 782,8	5,0	5 887,2	5,0	101,8	-1 035,5	-1 080,9
1	Napoje i tytoń	1 122,7	0,9	1 233,6	0,9	109,9	794,3	0,7	875,2	0,7	110,2	328,4	358,5
2	Surowce z wyjątkiem paliw	2 943,5	2,2	2 786,0	2,1	94,6	2 586,1	2,2	2 469,2	2,1	95,5	357,4	316,8
3	Paliwa mineralne i smary	3 949,0	3,0	2 585,2	1,9	65,5	7 781,0	6,7	5 462,5	4,6	70,2	-3 832,0	-2 877,3
4	Tłuszcze roślinne i zwierzęce	412,5	0,3	452,1	0,3	109,6	308,7	0,3	370,8	0,3	120,1	103,8	81,2
5	Chemikalia i wyroby pochodne	8 158,4	6,2	8 113,0	6,0	99,4	13 228,9	11,3	13 682,9	11,6	103,4	-5 070,4	-5 569,9
6	Wyroby przemysłowe rynkowe	20 943,8	16,0	21 270,4	15,7	101,6	20 089,3	17,2	20 244,7	17,2	100,8	854,6	1 025,7
7	Maszyny i środki transportu	72 581,9	55,4	76 185,5	56,2	105,0	52 985,0	45,4	53 950,6	45,8	101,8	19 596,9	22 234,9
8	Różne wyroby przemysłowe	15 960,9	12,2	17 758,2	13,1	111,3	12 906,9	11,1	14 567,0	12,4	112,9	3 054,0	3 191,2
9	Wyroby pozostałe	310,5	0,2	291,8	0,2	94,0	306,8	0,3	289,2	0,2	94,2	3,7	2,6

Źródło: Czeski Urząd Statystyczny

Załącznik nr 2

STRUKTURA TOWAROWA CZESKO-POLSKIEJ WYMIANY HANDLOWEJ W OKRESIE STYCZEŃ-LISTOPAD 2016 ROKU
(w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego)
(w mln EUR)

Grupa SITC	WYSZCZEGÓLNIENIE	CZESKI EKSPORT DO POLSKI					CZESKI IMPORT Z POLSKI					Saldo I-XI 2015	Saldo I-XI 2016
		I-XI 2015		I-XI 2016		Dynamika 2015/2016 w %	I-XI 2015		I-XI 2016		Dynamika 2015/2016 w %		
		Wartość	Udział w %	Wartość	Udział w %		Wartość	Udział w %	Wartość	Udział w %			
	Ogółem w tym:	7 689,7	100,0	7 761,5	100,0	100,9	9 211,8	100,0	9 815,3	100,0	106,6	-1 522,1	-2 053,8
0	Żywność i zwierzęta żywe	525,0	6,8	528,2	6,8	100,6	1 098,4	11,9	1 073,9	10,9	97,8	-573,4	-545,7
1	Napoje i tytoń	65,5	0,9	73,9	1,0	112,7	152,3	1,7	167,5	1,7	110,0	-86,8	-93,6
2	Surowce z wyjątkiem paliw	286,9	3,7	315,4	4,1	109,9	236,3	2,6	194,9	2,0	82,5	50,6	120,5
3	Paliwa mineralne i smary	161,2	2,1	195,8	2,5	121,5	582,2	6,3	643,4	6,6	110,5	-421,1	-447,6
4	Tłuszcze roślinne i zwierzęce	164,0	2,1	153,6	2,0	93,7	149,0	1,6	193,7	2,0	130,0	15,0	-40,1
5	Chemikalia i wyroby pochodne	841,0	10,9	786,1	10,1	93,5	849,2	9,2	971,4	9,9	114,4	-8,3	-185,3
6	Wyroby przemysłowe rynkowe	1 946,5	25,3	1 803,7	23,2	92,7	2 453,6	26,6	2 526,9	25,7	103,0	-507,1	-723,2
7	Maszyny i środki transportu	2 881,2	37,5	3 096,1	39,9	107,5	2 676,2	29,1	2 768,6	28,2	103,5	205,0	327,5
8	Różne wyroby przemysłowe	809,0	10,5	798,0	10,3	98,6	991,5	10,8	1 257,0	12,8	126,8	-182,5	-459,0
9	Wyroby pozostałe	9,4	0,1	10,7	0,1	113,7	23,0	0,2	18,0	0,2	78,3	-13,6	-7,3

Źródło: Czeski Urząd Statystyczny